

Savivaldybių žinios

Nr. 3 (929)

2024 m. kovo 18 d.

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2024

VILNIAUS REGIONAS.

Nuo atviros savivaldybės veiklos iki svarbių darbų Lietuvos vaistažolių sostinėje Švenčionyse

2-7 p.

Romo Gurklio foto.

Kovo 11-ąją – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną Vilniaus rajono gyventojai ir svečiai paminėjo Rudaminoje. Išskilmingose eitynėse miestelio gatvėmis, nešdami 150 metrų ilgio trispalvę taip pat dalyvavo (iš kairės) Vilniaus rajono savivaldybės vicemerė Edita Tamošiūnaitė ir Vilniaus rajono meras Robert Duchnevič su žmona Jolanta.

PIRMYN Į JUBILIEJINĘ DAINŲ ŠVENTĘ	10 p.
VAKARŲ REGIONO SAVIVALDYBIŲ TIKSLAS – DIDINTI MAŽŲJŲ LAIVELIŲ TURIZMĄ	12 p.
UŽSIENIO LIETUVIŲ LITUANISTINIS ŠVIETIMAS	15 p.

Vilniaus rajono Medininkų pilis pastatyta XIV amžiuje. 27 metrų aukščio pilies bokšte yra įkurtas muziejus.

Robert DUCHNEVIČ
Vilniaus rajono savivaldybės meras

ROBERT DUCHNEVIČ: „VISUOMENĖ ĮVERTINA VIS LABIAU ATVIRESNĘ SAVIVALDYBĖS VEIKLĄ“

**Apie pirmųjų darbo metų meru –
darbus, iššūkius, problemas ir planus
kalbamės su Vilniaus rajono meru
Robert Duchnevič.**

*Gerb. mere, eina pirmieji metai, kai esate
Vilniaus rajono meras, kaip vertinate tą laiką?*

Po 2023 m. savivaldybių tarybų ir merų rinkimų Vilniaus rajone susiklostė išskirtinė situacija. Savivaldybės tarybos daugumą sudaro nariai, kurie atstovauja kitai partijai. Tai yra demokratija, turime suvokti ir priimti esamą padėtį. Man svarbu užtikrinti konstruktyvų darbą tiek su tarybos dauguma, tiek su opozicija.

Savivaldybės administracijai ir tarybai pavyksta daugeliu atveju rasti kompromisus, kartu spręsti esminius gyventojų klausimus.

Šių metų biudžete patvirtinome svarbius projektus švietimo, kultūros, infrastruktūros, komunalinio ūkio, teritorijų planavimo sferose. Pirmą kartą savivaldybėje pradėsime modulinį darželių nuomą, steigsime naujas ikimokyklinio ugdymo grupes. Pradėjome bendradarbiauti su Lietuvos universitetais, organizuosime naują – Vilniaus rajono švietimo akademijos projektą. Statome gyventojams labai reikalingą vaikų darželį Riešės seniūnijoje, plėsime ugdymo įstaigas Pagiriuose, Avižieniuose ir kitose vietovėse, kur mokinių nuolat daugėja. Rajone iškils nauji kultūros ir sporto centrai.

Stipriau remsiame rajone veikiančias nevyriausybinės organizacijas. Pirmą kartą startuo-

sime su dalyvaujamojo biudžeto iniciatyva. Ji leis gyventojams spręsti, kur panaudoti savivaldybės lėšas.

Šiuo metu keičiame ir Vilniaus rajono komunalines paslaugas teikiančių įmonių valdybas. Labai svarbus darbas yra savivaldybės teritorijos bendrojo plano atnaujinimas. Jau įvykdėme jo koregavimo paslaugų pirkimą.

Efektyvinoje savivaldybės administracijos išteklių valdymą, pavyzdžiui, automobilių parką sumažiname 30 proc. Centralizavome rajono įstaigų viešuosius pirkimus. Praėjusiais metais turėjome gana aktyvius seniūnaičių rinkimus, kuriuose buvo galima balsuoti internetu.

Džiaugiuosi, kad visuomenė įvertina vis labiau atviresnę savivaldybės veiklą. Didiname ne tik viešą komunikaciją, bet ir gyventojams siekiame užtikrinti greitą, lengvą ir šiuolaikišką aptarnavimą. Stipriname bendradarbiavimą su kitomis valstybės institucijomis. Pernai darbinio vizitu Vilniaus rajone lankėsi Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda, Pirmoji ponija Diana Nausėdienė ir jų komandos nariai. Apatarėme svarbius rajono plėtros klausimus.

Vis dėlto metų pabaigoje patyrėme netikėtą ir didžiulę kibernetinę ataką. Savo mastu, padariniais tai kone precedentų Lietuvoje neturintis atvejis, bent jau tarp savivaldybių. Turėjome operatyviai perorganizuoti darbą.

Tad tų iššūkių per pirmuosius kadencijos metus buvo išties nemažai. Kaip su jais susidorojome, pačiam vertinti nesinorėtų, tai padarys

rinkėjai. Vis dėlto, manau, kad net ir minėtomis sąlygomis pavyko užtikrinti sklandų ir efektyvų savivaldybės darbą. Pokyčiai juda į priekį.

Jūsų manymu, kokios Vilniaus rajono stipriausios pusės ir kaip jos panaudojamos ar gali būti panaudotos?

Dvi stipriausios mūsų pusės, žinoma, yra teritorijos dydis ir tai, kad esame šalia sostinės. Praktiškai visi didieji keliai iš sostinės eina per mūsų savivaldybę, tad galime pasiūlyti gerą susisiekimą tiek su sostine, tiek su kitais Lietuvos miestais.

Be to, galime pasidžiaugti, kad esame viena iš nedaugelio Lietuvos savivaldybių, kuriose gyventojų skaičius auga. Prie to prisideda vis labiau gerinama rajono infrastruktūra, mažesnė mokesčių našta, intensyviai tvarkomos gyvenvietės, taip pat greta besiribojantis Vilnius. Gyventojų skaičius lemia tai, kad turime ir gana didelį savivaldybės biudžetą.

Tačiau sulaukiant daugiau gyventojų, būtina spręsti papildomus švietimo iššūkius, atliepti viešųjų paslaugų poreikį, inicijuoti infrastruktūros pokyčius sparčiai besivystančiose teritorijose. Tai yra bendras darbas tiek savivaldybės administracijai, tiek tarybai.

Turime tampriau bendradarbiauti su sostine. Šį ryšį jau kuriame ir sieksime jį dar labiau plėtoti.

Besikeičiančiame rajone matome galimybes pritraukti daugiau verslo. Tačiau jo plėtra turi būti derinama su gyventojų interesais, kad užtikrintume abiejų pusių darną.

O kokios didžiausios rajono problemos?

Susiduriame su problemomis, kurios yra panašios ir kitose žiedinėse savivaldybėse. Vis dar trūksta vaikams vietų darželiuose. Turime daug gyventojų, kurie *de facto* gyvena mūsų savivaldybėje, bet yra registruoti Vilniaus mieste. Tai reiškia, kad mūsų savivaldybė praranda reikalingas lėšas, kurias galėtumėme nukreipti į švietimo prieinamumo didinimą. Siekdami spręsti švietimo problemas, jam skiriame didžiausią finansavimą. Tačiau kartu tikimės, kad, gerindami gyvenamąją aplinką, viešąsias paslaugas, vis daugiau gyventojų deklaruos savo gyvenamąją vietą rajone.

Kalbant apie infrastruktūrą, turime labai daug kelių. Vilniaus rajone yra daugiau kaip 2,5 tūkst. km vietinės reikšmės kelių ir gatvių. Iš jų su asfaltbetonio danga – tik apie 24 proc. Todėl suprantame gyventojų lūkesčius dėl kelių asfaltavimo poreikio. Čia turime dar daug nuveikti. Be to, didelė dalis kelių ir net centrinių gyvenviečių gatvių priklauso Lietuvos automobilių kelių direkcijai (LAKD). Kaip žinia, LAKD negali pasigirti pakankamu finansavimu, tad tenka kantriai aiškinti gyventojams apie tai, kaip veikia LAKD, kokius kelius jie prižiūri, ir kada šie keliai bus suremontuoti.

Kitas iššūkis – komunalinio ūkio sutvarkymas. Išsėkime būdų, kaip skatinti daugiabučių atnaujinimo projektus, raginti žmones formuoti sklypus po daugiabučiais. Iš sklypų nebuvimo kyla daug problemų – negalime statyti vaikų aikštelių, renovuoti kiemų. Kalbamės su kitomis savivaldybėmis, kurios jau turi veikiančius modelius, imamės patirties.

Vasario viduryje patvirtintas Vilniaus rajono savivaldybės 2024–2026 metų strateginis veiklos planas, į kokias sritis labiausiai orientuojamasi?

Tai sritys, kurioms skirtas ir didžiausias finansavimas. Prioritetas, be jokių abejonių, tenka švietimui. Taip pat labiausiai orientuojamės į komunalinio ūkio, probleminių kelių ir gatvių sutvarkymą, teritorijų vystymą, užtikrinant tinkamą teritorijų planavimą.

Taip pat gerinsime socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros paslaugas. Stiprinsime kultūrą ir jos įvairovę, sporto ir laisvalaikio veiklas Vilniaus rajone. Atsižvelgiant į tai, toliau vykdysime infrastruktūros projektus sparčiai besivystančiose gyvenvietėse.

Viena iš strateginio veiklos plano dalių – švietimo kokybės ir prieinamumo gerinimas. Kas bus daroma šioje srityje?

Kaip minėjau, sudarysime sąlygas vaikams gauti daugiau vietų darželiuose. Pirmą kartą pradėsime modulinį darželių nuomos pro-

Pernai darbinio vizito lankėsi Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda. Aptarti svarbus rajono plėtros klausimai.

gramą, organizuosime ikimokyklinių grupių steigimą. Daugiau lėšų numatyta neformaliajam vaikų švietimui. Sieksime užtikrinti, kad galimybę lankyti būrelį turėtų visi rajono vaikai.

Be viso to, šiemet į Vilniaus rajono švietimo įstaigų ir jų patalpų modernizaciją, remontą ir statybą investuosime 7,8 mln. eurų. Darbai bus atliekami 20-tyje ugdymo įstaigų.

Vasario viduryje Tarybos patvirtintame savivaldybės biudžete švietimui skirta 42,2 proc. viso biudžeto arba 88,3 mln. eurų. Palyginti su 2023 m. biudžetu, ši suma paaugo 16,5 mln. eurų.

Kaip keičiasi gyventojų socialinė padėtis?

Pastebime, kad socialinių paslaugų, pavyzdžiui, slaugos, globos namuose, ilgalaikės globos institucijose, asmeninės pagalbos žmonėms su negalia ir kt., gavėjų skaičius Vilniaus rajone auga. Manome, kad tai lemia senstanti visuomenė, taip pat žmonės labiau linksta naudotis šiomis paslaugomis. Be to, prisideda ir kasmet augantis naujų paslaugų spektras.

Esame socialiai jautri savivaldybė, todėl stipriname pagalbą pažeidžiamiausioms visuomenės grupėms – vaikams, šeimoms, negaliesiems, ir visiems žmonėms, kuriems nėra lengva išgyventi. Teikdami rajono gyventojams paramą ir socialines paslaugas siekiame išspręsti ar bent jau sušvelninti gyventojų emocines ir ekonomines problemas.

Galima pasidžiaugti, kad didėjant gyventojų skaičiui Vilniaus rajone, bedarbių skaičius mažėja. Savivaldybė intensyviai dirba su ilgalaikiais bedarbiais. Šie asmenys turi kompleksinių iššūkių grįžti į darbo rinką. Tai įvairios priklausomybės, sveikatos problemos, skolos, motyvacijos ir socialinių įgūdžių stoka ir pan. Organizuojame tokias paslaugas, kaip psichologo, priklausomybių specialisto, teisi-

ninko konsultacijos, motyvavimo ir skatinimo programos, tarpininkavimas įstaigose, atvejo vadyba, transporto bilietų skyrimas paslaugoms gauti.

Sausio pabaigoje patvirtintas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2024 metų veiklos planas. Kokia situacija su regiono plėtrai numatytais lėšomis, kokie projektai numatyti Vilniaus rajone?

Planuojamos bendros Vilniaus regiono investicijos iki 2030 metų siekia 422 mln. eurų, iš jų 211 mln. eurų sudaro ES lėšos. Vilniaus rajone numatome projektus, kurie apima įvairias sritis – švietimo, kultūros, socialinės apsaugos, komunalinio ūkio

Vyks švietimo įstaigų priestatų statyba, juose įkuriant papildomas ikimokyklinio ugdymo grupes. Atsirad daugiau naujų pastatų, kuriuose bus teikiamos socialinės paslaugos, pavyzdžiui, Dienos užimtumo centras žmonėms su negalia, Socialinės globos namai senyvo amžiaus žmonėms. Toliau organizuosime socialinio būsto statybas.

Ketiname atnaujinti Europos geografinį centrą, jį pritaikant turizmo ir visuomenės poreikiams. Įrengsime lankytojų centrą su konferencijų ir parodų sale, tvarkysime lauko infrastruktūrą, sukursime tiksliųjų ir IT mokslų erdves.

Turizmo ir visuomenės poreikiams pritaikysime rajone esančius piliakalnius (Nemenčinės, Maišiagalos), Vilnojos ežero zoną.

Atnaujinsime geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, kad daugiau gyventojų galėtų prisijungti prie šių tinklų, gerinsime atliekų rūšiavimo infrastruktūrą.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

Šalia atnaujinto Šalčininkų rajono savivaldybės pastato poeto Adomo Mickevičiaus paminklas. Ant pjedestalo įrašyta paskutinė A. Mickevičiaus baladės „Romantika“ eilutė lietuvių ir lenkų kalbomis: „Žvelgk širdimi į širdį“.

Zdzisław PALEVIČ
Šalčininkų rajono savivaldybės meras

BUVIMAS PASIENIO REGIONU ATNEŠA NEMAŽAI PAPILDOMŲ SUNKUMŲ

Įtempta geopolitinė situacija su Baltarusija besiribojančiai Šalčininkų rajono savivaldybei sukelia papildomų rūpesčių ir problemų. Padidėjęs krovinio transporto srautas neigiamai atsiliepia keliams, kuriais šalčininkiečiai ir taip nesidžiaugia. Dėl atsiradusio didesnio nesaugumo sunkiau pritraukti investuotojus. Apie kasdieninius rūpesčius, esamų problemų sprendimo galimybes kalbamės su Šalčininkų rajono savivaldybės meru Zdzisław Palevič.

Gerb. Mere, praėjusiais metais įsigaliojo naujas Vietos savivaldos įstatymas. Kokios pirmųjų darbo metų patirtys: kas gerai, ką reikėtų keisti?

Pagal naują įstatymą meras yra savivaldybės vykdomoji institucija. Meras, be kita ko, yra atsakingas už įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimą. Tokią atsakomybę turi ir administracijos direktorius. Todėl praktikoje neretai susiduriame su klausimais dėl tam tikrų sprendimų pasirašymo. Šioje srityje, manau, reikėtų aiškesnio reguliavimo.

Gerai yra tai, kad meras turi galimybę išlaikyti nuoseklų ir konstruktyvų bendradarbiavimą su savivaldybės taryba per jos darbotvarkės rengimą ir pirmininkavimą posėdžiams. O dėl įstatymo pokyčių, sprendžiant įvairius praktinius klausimus, gali iškilti ir tam tikrų problemų, kurios gali reikalauti ir pakeitimų. Tam dar reikia laiko.

Kuo Šalčininkų rajono savivaldybei buvo svarbūs 2023-ieji?

2023 m. baigėme įgyvendinti pakankamai reikšmingus vandentvarkos projektus mūsų gyvenvietėse – išplėtėme nuotekų tvarkymo ir vandens tinklų infrastruktūrą. Gyvenvietėse atlikome ir aplinkos tobulinimo darbus – buvo tęsiamas kelių remontas, sutvarkyti daugiabučių kiemai, įrengtos modernios parkavimo vietos, toliau vykdomi daugiabučių atnaujinimo projektai. Taip pat vykdėme švietimo ir kultūros įstaigų bei sporto objektų rekonstrukcijos darbus. Šiems darbams buvo skiriamas tiek savivaldybės biudžeto finansavimas, tiek projektinės lėšos.

Be to, paramą skyrė ir mūsų savivaldybės partneriai iš Lenkijos. Praėjusiais metais vyko daug spalvingų kultūros renginių. Ypač didelio gyventojų ir rajono svečių susidomėjimo sulaukė tradicinė Derliaus šventė Šalčininkuose. Pas mus koncertavo Lietuvos ir Lenkijos Eurovizijos konkurso atlikėjai. Taip pat įvyko puikios šventės, jungiančios vietas bendruomenės – Gegužinė, Daina prie Šalčios,

Joninės, Žolinė. Galime pasidžiaugti tuo, kad duris atvėrė šiuolaikiška kultūros įstaiga – Vladislavo Kozakevičiaus laisvalaikio ir sporto centras Šalčininkėliuose. Ten įrengtos šiuolaikiškos erdvės sportui, konferencijoms, verslui ir bendruomeninei veiklai.

O kokie darbai laukia 2024-aisiais?

Švietimo srityje viena pagrindinių mūsų užduočių yra „Tūkstantmečio mokyklų“ programos įgyvendinimas. Planuojamas tikslingas mokytojų kompetencijų stiprinimo procesas, mokyklų infrastruktūros atnaujinimas, naujos įrangos ir priemonių įsigijimas bei įvairaus turinio ugdymo veiklų mokiniams organizavimas. Programoje dalyvauja keturios mūsų gimnazijos. Šiais metais tęsime institucinės globos pertvarką ir steigime grupinio gyvenimo namus asmenims su psichikos negalia. Toliau plėtosime socialinių dirbtuvių veiklą, nes jos padeda negalia turintiems asmenims ugdyti darbinius įgūdžius.

Rajono meno kolektyvai kruopščiai ruošiasi Lietuvos dainų šventei, kuri šiais metais švenčia šimtmetį. Turizmo naujovė – Paulavos Respublikos ledainės atidarymas. Šis kompleksas pastaraisiais metais išpopuliarėjo ir pritraukė daugybę keliautojų. Dabar turistams bus proga plačiau pažinti šio demokratijos lopšio istoriją.

Taip pat dėsime visas pastangas, kad būtų atstatytas nuo gaisro nukentėjęs Vilkiškių dvaras.

Daugelyje rajonų skaudi problema keliai, kokia situacija Šalčininkų rajone ir kaip situacija pasikeistų, jei dalis kelių, šiuo metu priklausančių Lietuvos automobilių kelių direkcijai, būtų perduota savivaldai?

Šalčininkų rajone vietinės reikšmės viešo naudojimo kelių ilgis yra 1065 km. Savivaldybė prižiūri kelius pagal turimas finansines galimybes ir laipsniškai juos taisome. Be abejo, reaguojame į gyventojų poreikius. Savivaldybės kelių priežiūrai kasmet skiriama apie 2 mln. eurų. Iš kelių priežiūros programos. Tačiau ši suma nėra pakankama, nes reikia atlikti daug įvairių taisymo darbų. Kartu yra ir ženklus kainų augimas, o suma skiriama keliams nėra didinama. Savivaldybės turi nemažai skirti iš savo biudžeto – daugiau kaip 500 tūkst. eurų. Be to, dar yra ir valstybinės reikšmės keliai. Jų ilgis – 487 km. Čia iš tiesų yra rimtų sunkumų. Valstybinės reikšmės keliai kerta didžiausias gyvenvietes, yra svarbiausiomis susisiekimo arterijomis, bet jų būklė yra prasta. Mes bendradarbiaujame su jų priežiūros institucijomis, bet į mūsų poreikius neatsižvelgiama. Padėtis vis blogėja. Esama kelių priežiūros metodika yra neaiški, nes net ir labiausiai remonto reikalaujančios kelių atkarpos yra planuojamų darbų sąrašo gale. Esantys rekonstrukcijų terminai yra labai ilgi. Tokia situacija kelia daug rūpesčių. Savo ruožtu kelių ruožų, einančių per gyvenvietes, perdavimas savivaldybei siejasi su papildomų lėšų poreikiu. AB VIA Lietuva planuoja perduoti nemažai nesuremontuotų ruožų. Savivaldybėms planuojama skirti papildomus 5 proc. priežiūrai, bet šių išteklių neužteks tokio lygio keliams prižiūrėti, remontuoti.

Šalčininkų rajonas yra pasienio regionas, kaip tai atsiliepia regiono plėtrai, ekonomikai, socialinei apsaugai?

Mūsų atveju pasienio ruožas nėra palanki vieta investicijoms. Dėl to tampa itin sunku sulaukti privačių investuotojų dėmesio. Buvusi neteisėtos migracijos krizė parodė, kad pasienis gali sietis su įvairiomis sunkiai prognozuojamomis rizikomis. Tuo tarpu mažesnė verslo plėtra savo ruožtu didina socialinės apsaugos poreikį. Nuo kovo 1 d. Lietuvoje liko veikti tik du pasienio kontrolės punktai su Baltarusija. Šalčininkų punktas – tai vienas iš jų. Ši situacija reiškia išaugusius transporto srautus mūsų teritorijoje. Suintensyvėjęs eismas neigiamai atsiliepia kelių infrastruktūrai. Žvelgiant ekonomine prasme, negalime nepaminėti kontrabandos keliams rizikų, t. y. nelegalių prekių patekimas į apyvarčią, nusikalstamumas. Taigi buvimas pasienio regionu plėtrai atneša nemažai papildomų sunkumų.

Jūsų manymu, pasienio regionams turėtų būti skiriamas šalies ir EK dėmesys? Jei taip, ko labiausiai reikėtų?

Didelio gyventojų ir rajono svečių susidomėjimo sulaukia tradicinė Derliaus šventė Šalčininkuose.

Atidaromas Vladislavo Kozakevičiaus laisvalaikio ir sporto centras.

Manau, kad papildomas dėmesys yra iš tiesų reikalingas. Buvimas pasienio regionu savaime reiškia tam tikras papildomas naštas. Ypač sunku yra pritraukti investicijas. Todėl, mano manymu, reikėtų tiek nacionalinių, tiek tarptautinių sprendimų, orientuotų į verslo steigimo palengvinimą ir infrastruktūros plėtrą.

Šalčininkų rajonas yra Vilniaus regiono dalis: kokie privalumai ir kokios dėl to kyla problemos?

Atstumas nuo Šalčininkų iki Vilniaus yra 45 km. Ši geografinė padėtis yra palanki tuo, kad gyventojai gali gauti platesnį spektrą įvairių paslaugų – medicina, kultūra, oro uosto pasiekiamumas ir kt. Be to, Vilnius teikia nemažai įsidarbinimo galimybių. Nors, kita vertus, rajonas dėl to kartais praranda potencialius gerus specialistus. Investicijų prasme Šalčininkai yra kiek per toli nuo sostinės, kad čia kurtųsi į Vilniaus klientus orientuotas verslas. Tačiau, žvelgiant į ateitį, situacija gali keistis, nes dideli miestai ir jų priemiesčiai auga.

Nors sunkiai, bet atrodo pradeda judėti ir regionų plėtrai skirtos ES lėšos. Kokius Šalčininkams svarbius projektus tikėtis įgyvendinti pasinaudojant šiomis lėšomis?

Nagrinėjamos alternatyvos dalyvauti tvarkant vandentiekio ir nuotekų sistemas gyvenvietėse nuo 200 gyventojų iki 2000 gyventojų. Čia investicijos gali perkopti 7 mln. eurų. Taip pat toliau bus vystomi turizmo plėtrai svarbūs projektai. Lankytojų poreikiams bus pritaikytos teritorijos šalia Jašiūnų dvaro ir Paulavos respublikos. Čia stengsimės pagerinti apšvietimą, sutvarkyti pasivaikščiojimo takus, įrengti naują mažąją architektūrą. Socialinės apsaugos sričiai aktualu tai, kad bus plečiamas socialinio busto fondas bei pastatyti grupinio gyvenimo namai. Planuojame, kad investicijos sieks apie 3 mln. eurų.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Vytis Kaunas

Švenčionių centrinėje gatvėje – Visų Šventųjų bažnyčia, miesto parkas, Našios muziejus, vaistažolių gamykla, savivaldybė.

Rimantas KLIPČIUS
Švenčionių rajono savivaldybės meras

SVARBŪS DARBAI LIETUVOS VAISTAŽOLIŲ SOSTINĖJE ŠVENČIONYSE

Apie praėjusiais metais nuveiktus ir šiemet atliekamus svarbius infrastruktūros darbus, Tūkstantmečio mokyklos kūrimą, puoselėjamas tradicijas ir apie reikalingas Vietos savivaldos įstatymo pataisas kalbamės su Švenčionių rajono savivaldybės meru Rimantu Klipčiumi

Gerb. mere, Švenčionys jau seniai pelnė Vaistažolių sostinės vardą. Atsiranda su tuo susiję viešųjų erdvių tvarkymai, verslai, pramogos. Kokiais darbais, renginiais bus papildytas šis išskirtinis vardas šiemet?

Kiekvieną atvykstantį į Švenčionių miestą svingingai pasitinka levandų laukai, primindami apie tai, kad Švenčionys – vaistažolių sostinė. Žadame ties padarytais darbais nesusoti ir rekreacines erdves – vaistažolių laukų plotus – plėsti.

Siekdama dar labiau sustiprinti šį įvaizdį ir pasidalinti žolelių magijos džiaugsmu su visa Lietuva, Švenčionių rajono savivaldybė 2024 m. planuoja organizuoti tradicija tapusį vaistažolių rinkimo čempionatą „Švenčionys – Lietuvos vaistažolių sostinė“.

Kokie Švenčionių savivaldybei buvo praėję metai?

Viena iš aktualiausių pastarųjų metų problemų – nepakankamas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas ir sistemos efektyvumas. Pasenusi infrastruktūra, prasta vandens kokybė bei vandens ir nuotekų tinklų nebuvimas dalyje rajono teritorijos – nemenkas iššūkis, reikalaujantis labai didelių investicijų. Dalį šių problemų pavyko įveikti įgyvendinus du didelės apimties projektus Švenčionių, įskaitant Cirklišio kaimo, Švenčionėlių ir Pabradės miestų aglomeracijose. Pagrindinės įvykdytos veiklos – van-

dentiekio ir buitinių nuotekų šalinimo tinklų statyba Švenčionėlių, Švenčionių ir Pabradės aglomeracijose sudarys galimybę prisijungti prie centralizuotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų 830 namų ūkių ir 1456 rajono gyventojams. Švenčionių rajono savivaldybė vien prie projekto įgyvendinimo Švenčionių ir Švenčionėlių aglomeracijose prisidėjo 3,6 mln. eurų. Įvertinus glaustus projekto įgyvendinimo terminus šios svarios investicijų sumos skyrimas vienos srities (nors ir prioritetinės) problemoms spręsti buvo pakankamas iššūkis savivaldybės biudžeto subalansavimui. Teko priimti nelengvus sprendimus nukeliant ateičiai taip laukiamas investicijas į kitus, ne mažiau svarbius, sektorius.

Ką manote apie Vietos savivaldos įstatymu pakeistas mero funkcijas? Galbūt išaiškėjo keis-tinų dalykų?

Vietos savivaldos įstatymu mero funkcijos buvo praplėstos itin plačiai. Visų jų vykdymo meras negali pats realiai aprėpti. Dėl to merui įstatymu turi būti sudarytos visos sąlygos pasirinkti, ar pačiam mero funkcijas vykdyti, ar jų vykdymą patikėti merui tiesiogiai pavaldiems darbuotojams, t. y. bet kuriam iš savivaldybės vicemerų ar savivaldybės administracijos direktoriui. To įstatyme trūksta. Šiuo metu įstatyme numatyta galimybė mero funkcijų tik dalį ir tik savivaldybės administracijos direktoriui patikėti.

Čekiukų skandalas paskatino politikus pakeisti įstatymą ir dabar savivaldybių tarybos nariai gauna atlyginimą. Kaip vertinate išryškėjusią situaciją ir iš to išplaukusią įstatymo pataisą?

Vertinu teigiamai. Įstatymo pakeitimas panaikino dviprasmiškus traktavimus, tapo aiškus ir suprantamas. Tarybos narys gauna atlyginimą – situacija išspręsta.

Kaip savivaldybės tarybos nario atlyginimas susietas su jo veikla?

Susietas su savivaldybės tarybos posėdžių ir komitetų lankymu. Bet kuriuo atveju, manau, kad įstatyme turėtų būti įteisinta galimybė savivaldybės tarybos nariui savivaldybės tarybos posėdžiuose dalyvauti nuotoliniu būdu esant svarbiai priežastčiai ir taip neprarasti dalies savivaldybės tarybos nario atlyginimo. Nematau logikos, kuomet tą pačią dieną vykstančiame komitetų posėdyje savivaldybės tarybos narys gali dalyvauti nuotoliniu būdu, o dalyvavimą savivaldybės tarybos posėdyje įstatymas riboja. Tokiu būdu savivaldybės tarybos narys netenka dalies darbo atlyginimo.

Šie metai – įvairių rinkimų metai ir, tikėtina, kad kai kurių politikų vienas arklukų bus savivaldos savarankiškumo stiprinimas. Pažadų būta daug, ar tai proporcinga realiai savivaldybių padėčiai? Ką manote apie savivaldos savarankiškumą: kas gerai, ko pasigendate?

Savivaldai būtinas savarankiškumas, tačiau savarankiškumas yra neatskiriamas nuo savivaldos realių finansinių galimybių. Nesant šių galimybių, lieka tik gražūs pažadai. Todėl norėtusi, kad politikai rinkimuose žadėdami stiprinti savivaldos savarankiškumą taip pat

pasisakytų ir apie stiprinimo finansus, iš kokių finansavimo šaltinių tai bus, bei viziją, kaip tai bus įgyvendinta.

Artėja pokyčiai ugdymo sistemoje – klasės dydis, įtraukusis ugdymas, kuo geri šie pokyčiai ir kas kelia nerimą?

Pirma, mažesnis klasės dydis leistų mokytojams skirti daugiau individualaus dėmesio kiekvienam mokiniui, o tai gali prisidėti prie geresnių mokymo rezultatų bei mokinio emocinio ir socialinio vystymosi. Taip pat mažesnėje klasėje mokiniai gali lengviau bendrauti su mokytojais ir bendraamžiais. Tačiau siūlomi sprendimai palies tik pavienės mūsų savivaldybės gimnazijų klases. Planuojama įtraukiojo ugdymo plėtra visose mokyklose suteikia galimybę skirtingų gebėjimų ir poreikių mokiniams gauti tinkamą paramą ir galimybes lavinti savo gebėjimus kuo arčiau namų ir šeimų.

Kai kurie šie pokyčiai taip pat gali kelti nerimą. Pavyzdžiui, mažesnis klasės dydis gali reikalauti didesnių finansinių išteklių ir papildomų mokytojų, kas gali būti iššūkis valstybės biudžetui. Įtraukusis ugdymas – nemenkas iššūkis tiek švietimo įstaigų vadovams, tiek mokytojams, tiek savivaldybei. Turbūt didžiausi iššūkiai kyla dėl to, kad trūksta specialistų: pedagogų, logopedų, specialiųjų pedagogų, psichologų ir kt. Jei į rajono gimnaziją ateitų mokyti mokinys, turintis klausos ar regėjimo negalią, nė viena rajono gimnazija negalėtų suteikti tinkamos pagalbos, nes neturi sordopedagogo ar tiflopedagogo. Manau, kad įtraukiojo ugdymo sistema turėtų būti tvarkoma nuosekliai, laipsniškai, apgalvotai.

Žinoma, svarbu suprasti, kad šie pokyčiai siekia pagerinti mokinių mokymosi rezultatus ir gerovę, todėl vertėtų aktyviai siekti jų įgyvendinimo ir ieškoti efektyvių būdų, kaip juos įgyvendinti.

Pasigirsta nuomonių, kad tokiais pokyčiais valstybė bando atsikratyti švietimo užleidžiant vietą privačioms mokykloms. Ką manote?

Manau, kad tokios nuomonės gali būti pagrįstos tam tikrais faktais, bet reikia atsižvelgti į platesnį kontekstą. Valstybės parama privačioms mokykloms gali būti vertinama, kaip būdas pagerinti švietimo sistemos veikimą ir suteikti daugiau pasirinkimo galimybių tėvams. Tačiau taip pat svarbu užtikrinti, kad privačios mokyklos nepradėtų dominuoti švietimo sektoriuje ir nesumažintų viešųjų mokyklų galimybių. Svarbu, kad valstybės finansavimas būtų paskirstytas teisingai ir skaidriai ir kad visiems vaikams būtų užtikrintos lygios galimybės gauti kokybišką švietimą, nepaisant to, ar jie mokosi viešoje ar privačioje mokykloje. Taigi svarbiausia yra užtikrinti, kad švietimo sistema būtų lygi ir prieinama visiems, nepriklausomai nuo jų finansinės padėties ar kitų aplinkybių.

Kiekvieną atvykstantį į Švenčionių miestą svečiai pasitinka levandų laukais, primindami apie tai, kad Švenčionys – vaistžolių sostinė.

Linksmame Švenčionių kermošiuje virtualus plaukimas švaresniausia Lietuvos upe Žeimena.

Ir pabaigai, kokius darbus, sumanymus savivaldybė įgyvendins 2024 metais?

Jau turime pasitvirtinę pagrindinius veiklos ir finansinius dokumentus – Strateginį veiklos planą 2024–2026 metams bei šių metų savivaldybės biudžetą. Suplanuotos lėšos Ekonominės aplinkos ir investicijų, Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos, Kultūros, švietimo ir sporto, Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos, Savivaldybės valdymo, Žaliojo kurso programų įgyvendinimui. Numatome įgyvendinti išties pakankamai daug darbų, tačiau, kaip svarbiausius, norėčiau išskirti šiuos:

1. Yra skirtos lėšos ir jau pasirašyta „Tūkstantmečio mokyklos II“ projekto įgyvendinimo sutartis. Tikimės, kad rajono gimnazijose diegiamos socialinės ir kultūrinės inovacijos teigiamai paveiks mokinių pasiekimų rezultatus. Taip pat keliame ambicingą tikslą padidinti kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumą kiekvienam bendrojo ugdymo mokyklų mokiniui.
2. Planuojame šiais metais užbaigti Pabradės miesto nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcijos darbus, išplečiant nuotekų valymo įrenginių pajėgumus iki 1950 m³/d.
3. Eilę metų laukęs savo eilės Našios muziejus šiais metais sulauks investicijų, modernizuotos muziejaus erdvės bus pritaikyta

inovatyvioms daugiafunkcinėms muziejinėms ir edukacinėms veikloms.

4. Įrengsime pirmąją Švenčionių rajone vandens transporto priemonių nuleidimo vietą.
5. Išdalinsime rajono gyventojams 7 000 komplektų individualių antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteinerių bei pradėsime jų aptarnavimą (stiklo, plastiko, popieriaus, metalo pakuočių atliekų surinkimas).
6. Bendradarbiaujant su Lietuvos automobilių kelių direkcija bus vykdoma Adučiškio gatvės rekonstrukcija.
7. Rekonstruosime Pabradės „Ryto“ gimnazijos ikimokyklinės grupės.
8. Bus vykdomas Kūnos tako projektas.
9. Vyks Švenčionėlių kultūros centro ir Švenčionių sveikatos centro rekonstrukcija.
10. Taip pat bus vykdomos Pabradės Malūno gatvės ir Švenčionėlių Klevų gatvės rekonstrukcijos.

Svarbu paminėti, kad šiuo metu aktyviai dirbame ties naujais 2021–2027 metų finansinio periodo Europos Sąjungos projektais. Tikimės startuoti dar šiais metais ir rajono gyventojus bei svečius pakviesti apsilankyti naujai įrengtose ir pažinimui bei aktyviam poilsiui pritaikytose viešosiose erdvėse.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Jurga Dobrovolskė

ŽINIŲ **pynė** ir **pynelė**

VILNIUS

ĮVERTINIMAS

Didžiausioje pasaulyje nekilnojamojo turto parodoje „MIPIM“ Kanuose, Vilniui įteikti iš viso 5 apdovanojimai už pasiekimus Europos perspektyviausio miesto rinkimuose. Bendroje vidutinio dydžio miestų kategorijoje sostinė užėmė 3-ją vietą. Apdovanojimus kasmet rengia dienraščio „Financial Times“ investicijų ekspertų padalinys „fDi Intelligence“.

Įvertinę Vilniaus ekonominius rodiklius, ekspertai miestui skyrė 2-ąją vietą žmogiš-

kojo kapitalo pritraukimo srityje, o ekonominio potencialo kategorijoje sostinė pateko tarp trijų geriausių.

„Nepaisant geopolitinių iššūkių, su kuriais šiuo metu susiduria Europa, Vilnius ir toliau pasižymi sparčia ekonomine plėtra ir išlieka patrauklus užsienio investuotojams. Sostinės talentų ir investicijų politika, patogi infrastruktūra ir miesto sociokultūrinis klimatas pritraukia užsienio investicijas, skatina kurtis naujus verslus. Simboliška, kad šis reitingas yra ateities miestų reitingas, nes būtent taip ir matome Vilnių Europos ir pasaulio kontekste – augantį ir vis dažniau užimantį lyderio vaidmenį“, – sako miesto meras Valdas Benkunskas.

Komunikacijos skyriaus inf.

ALYTAUS r.

KĖLĖ INKILUS

Rajono gyventojai šventė ne tik Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, bet ir būrė talkas iškelti inkilus sugrįžtantiems paukščiams. Kovo 10-ąją minima 40-ties paukščių diena ir šia proga dešimtys naujų inkilų iškilo Nemunaičio, Alytaus seniūnijose.

Nemunaičio seniūnijos, Balninkų seniūnaitijos seniūnaitis Arvydas Baliukonis gyventojus pakvietė pasitikti pavasarį ir Nepriklausomybės atkūrimo dieną taip, kad šis įvykis ilgai išliktų atmintyje ir vaikams, ir tėveliams. Iš seniūnaičio paruoštų ruošinių buvo sukalta 30 inkilų. Šios veiklos dalyviai sužinojo įdomių faktų apie inkilų gamybą – vienam inkilui pagaminti reikia net 9 medinių detalių. Joms paruošti seniūnaičiui prireikė pusdienio. Inkilai buvo išvežti po Balninkų kaimą ir įkelti į medžius senjorų kiemuose.

Savivaldybės inf.

IGNALINA

Lina Kovalevskienė

VERSLO PUSRYČIAI

Savivaldybės mero Laimučio Ragaišio iniciatyva rajono verslininkai pakviesti į Verslo pusryčius. Atėjusieji turėjo galimybę pabendrauti su savivaldybės vadovais, Panevėžio prekybos ir amatų rūmų, Užimtumo tarnybos atstovais, išklausti jų pateiktą informaciją, užduoti klausimų.

Ignaliniečius ir svečius pasveikinęs meras minėjo, kad jam labai svarbi bendrystė, betarpiškas kontaktas, dalijimasis informacija, todėl norėtų išgirsti verslininkų nuomonę ir lūkesčius, kuo savivaldybė jiems gali būti naudinga. Tokius susitikimus meras planuoja rengti metų pradžioje ir pabaigoje. Verslininkus jis kvietė bendradarbiauti, teikti siūlymus dabar rengiamam Ignalinos rajono savivaldybės 2025–2034 metų strateginiam plėtros planui. Apklausa skelbiama savivaldybės interneto svetainėje www.ignalina.lt

Kalbinti verslininkai sakė, kad tokie susitikimai labai reikalingi, nes kartais jiems tikrai pritrūksta informacijos.

AKMENĖ Pagerbtos metų akmenietės. Metų mama 2023 tapo budinti globotoja Dainora Skėrienė, Metų visuomenininkė – savanorė, TAU dėstytoja Liudmila Liulienė, Metų atradimas – Rugilė Norvaišaitė, kurios dėka rajone atsirado naujo, patrauklaus jauniems žmonėms formato renginiai.

DRUSKININKAI Žinia. Mažylio susilaukusioms šeimoms iš savivaldybės lėšų skiriama papildoma vienkartinė išmoka – 840 Eur. Šiuo metu tai yra viena didžiausių tokio pobūdžio išmokų šalyje. Gimus dvynukams Druskininkų savivaldybė iš savo biudžeto šeimai skiria 3520 Eur, trynukams – 5280 Eur vienkartinės išmokos.

ELEKTRĖNAI Savivaldybės administracijos direktorės įsakymu patvirtintas finansuojamų sporto projektų sąrašas. Finansavimą gavo 26 organizacijos, joms skirta 117 tūkst. Eur.

JONIŠKIS Savivaldybės vadovai dalyvavo nuotoliniame susitikime su miesto-partnerio Novoselicos savivaldybės atstovais. Novoselicos miesto merė Marija Nikorič pasveikino joniškietį su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena. Susitikimo metu Joniškio rajono savivaldybės vadovai išreiškė palaikymą Ukrainos gyventojams, kovoje už savo valstybės suverenitetą ir teritorinį vientisumą.

JURBARKAS Švenčiant Kovo 11-ąją Jurbarko kultūros centre vyko iškilmingas visai bendruomenei atviras renginys – Padėkos diena, kurios metu tradiciškai buvo pagerbiami Jurbarko kraštui labiausiai nusipelnę rajono, Lietuvos ir užsienio piliečiai.

KALVARIJA Savivaldybėje lankėsi Tokijo universiteto teisės mokslų daktaras profesorius Kimitaka Matsuzato. Jį priėmė meras Nerijus Šidlauskas su komanda. Profesorius specializuojasi savivaldos srityje ir gilina jį Lietuvos valstybės politinę sistemą. Šiuo metu rengiasi knygos išleidimui. Susitikimo metu jį domino Kalvarijos savivaldybės raida 2018–2024 m., pokyčiai savivaldoje įvedus tiesioginius mero rinkimus, strateginiai tikslai.

KAUNO r. Kovo 8 d. baigėsi 2024 m. Kauno rajono Dalyvaujamojo biudžeto idėjų teikimo etapas. Šiomet pasiektas rekordas – savivaldybė gavo net 41 idėją.

KUPIŠKIS Kovo 14 d. Kupiškėje buvo minima Lietuvos žydų gelbėtojų diena. Ta proga krašte lankėsi gausus būrys svečių. Svečiai lankėsi Kupiškio Povilo Matulinio progimnazijoje, kur Nepaprastoji ir įgaliotoji Izraelio valstybės ambasadorė Lietuvoje Hadas Wittenberg Silverstein mokiniams uždavė klausimus apie Izraelio valstybę, o teisingiausiai atsakiusieji

gavo dovanų. Istorijos pamoką matulioniečiams vedė Panevėžio miesto žydų bendruomenės pirmininkas Genadijus Kofmanas. Po susitikimo su mokiniais svečiai aplankė Laisvamųjų kapines, pasivaikščiojo po autentišką Sinagos gatvelę, kurioje gyveno žydai, vėliau visi dalyvavo Kupiškio etnografijos muziejuje vykusioje konferencijoje „Prisiminus Kupiškio krašto žydų gelbėtojus“.

MARIJAMPOLĖ Vyko pirmasis Marijampolės verslo tarybos posėdis, kuris pažymi naujo etapo pradžią savivaldybės verslo vystyme. Naujai įsteigta verslo taryba skirta spręsti verslo aplinkos klausimus, gerinti sąlygas ir išlaikyti verslo plėtrą kaip vieną iš prioritetinių savivaldybės plėtros sričių. Tarybą sudaro 12 narių. Pirmininku pirmai kadencijai paskirtas savivaldybės meras Povilas Isoda, pirmininko pavaduotoju tapo Vaidas Šalaševičius, sekretorės pareigos patikėtos levi Vizgirdienei. Rotacija bus vykdoma kas vieneri metai.

PALANGA Kurhauze tęsiasi išskirtinis koncertų ciklas. Čia netyla gražiausi muzikos garsai, atvyksta muzikantai iš įvairiausių šalių – nuo jaunųjų muzikų iki „Grammy“ nominantų. Susitikime „Muzikos vakaruose kurhauze“.

PRIENAI Po kelerių metų pertraukos kovo 15 d. Lietuvoje jau keturioliktajį kartą buvo rašomas Nacionalinis diktantas. Prienų rajono savivaldybė, tęsdama partnerystės su šiuo projektu tradiciją, prie kalbos šventės kvietė prisijungti visus kalbos mylėtojus. Šiais metais diktantą rašė apie 350 dalyvių, iš jų – daugiau kaip 100 suaugusiųjų.

ROKIŠKIS Savivaldybės administracija kartu su 7 partneriais įgyvendina tarptautinį Interreg VI-A Latvijos-Lietuvos 2021–2027 metų programos projektą „Sugrąžinta istorija“. Projekto naujovės leis sumažinti turizmo paslaugų kaštus, personalo apkrovą sezono metu. Pirmajame susitikime partneriai aptarė projekto veiklas, aplankė Bauskės savivaldybės (Latvija) kultūros paveldo objektus, kuriuose įdiegti skaitmeniniai sprendimai turistams.

ŠILUTĖ Kovo 15-ąją Šilutės rajono meras Vytautas Laurinaitis apsilankė paukščių sostine tituluojamame Ventės rage. Proga neeilinė – vyko jau tradicine tapusi inkilų kėlimo šventė – akcija „Paukščiai sugrįžta namo“. Į Pamarį sugrįžta pavasaris!

UTENA 2024 m. savivaldybės apdovanojimas „Metų geradarys“ šiemet skirtas, Vyžuonų bendruomenės narei Jolitai Bučelienei, UAB „Utenos komunalininkas“ Teritorijų priežiūros skyriaus darbų vadovei Jolantai Tumienei ir Pačkėnų bendruomenės pirmininkei Danai Žigienei.

MOLETAI

KNYGA APIE KRAŠTO ISTORIJĄ

24-osios didžiosios Vilniaus knygų mugės metu buvo pristatyta Molėtų viešosios bibliotekos išleista knyga „Molėtų krašto istorinės atodangos“. Knygos pristatymą lydėjo šiltas pokalbis kartu su redkolegijos nariu Valentinu Stundžiu, knygos sudarytoja Austėja Jasaitiene, savivaldybės meru Sauliumi Jauneika ir daugybę laiko Molėtų krašte praleidusiai doc. dr. Juozapu Blažiumu bei istorikui, rašytoju Gediminu Kulikausku. Skaitytojas šioje knygoje atras istorijas ne tik apie Molėtų miesto, bet ir jo apylinkių, Alantos, Balninkų, Dubingių, Giedraičių, Inturkės, Videniškių, Suginčių ir kitų miestelių bei kaimų įvykius, žmones ir raidą nuo pat valstybės atsiradimo, Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės laikų iki tarpukario, pokario ir nepriklausomybės laikotarpių.

Savivaldybės inf.

interaktyvi siena „Stasio Ušinsko gyvenimo kelionė“ – bet ir naujos specialios edukacinės priemonės: taktiliniai žaidimai, įvairios dėlionės, kortelės bei iš Čekijos lėlininkų užsakytos marionetės.

Kuriant šiuolaikiam lankytojui pritaikytą ekspoziciją, nepamiršta ir tikroji pastato paskirtis, todėl kita dalis skirta gaisrinei saugai. Pakruojo ugniagesių draugijos stoginėje galima rasti interaktyvų gaisrinės telefoną, išbandyti ranka sukamą sireną, užgesinti virtualų gaisrą, išbandyti žinias viktorinoje ar pažaisti stalo žaidimus.

Siekiant plačiau pasidalinti informacija apie Pakruojo ugniagesių draugijos stoginę, joje teikiama paslauga, sukurtas interneto puslapis www.pakruojostogine.lt, kuriame pateikiama visa reikalinga informacija. Kad pastate apsilankę lankytojai geriau pažintų Pakruojį, sukurtas miestas pristatantis VR360 turas, o tamsiu paros metu bokštelio languose galima išvysti projekciją, kuri pasakoja istoriją apie tai, kaip kažkada pilietinėje salėje buvo rodomas filmas.

VISAGINAS

Glorija Šeider

SLAVA UKRAINI

Kaip prieš dvejus metus, taip ir dabar, gausiai susirinkome Visagino kultūros centro „Draugystės“ salėje, kad drauge pagerbtume už savo ir mūsų laisvę tebekovojančius ukrainiečius. Čia skambėjo „Kyiv Orchestra“ atliekamos taikos ir vilties melodijos. Šią reikšmingą dieną Kyjivo orkestro muzika tapo mūsų solidarumo simboliu, siekiančiu užgožti agresiją ir siunčiančiu vilties bei palaikymo žinutę tiesiai iš Visagino. „Nuoširdžiai dėkoju Jums, kad būdami čia, parodote savo solidarumą, vienybę, paramą, atkaklumą ir padedate Ukrainos žmonėms siekti taikos ir laisvės – mūsų visų laisvės. Dėkoju visiems, kurie pagal savo finansines galimybes padedate mūsų broliams ir sesėms. Kartu iki pergalės. Slava Ukraini!“ – gyventojams dėkojo Visagino savivaldybės meras Erlandas Galaguz.

Renginyje ukrainiečius taip pat pagerbė garbus svečias ir Bučos angelu vadinamas Konstantinas Gudauskas, per Bučos okupaciją išgelbėjęs 203 gyvybes.

PAKRUOJIS

Monika Ilgavičiūtė

ATNAUJINTA EKSPOZICIJA

Pakruojo ugniagesių draugijos stoginėje atnaujintos ir papildytos ekspozicijos. Atnaujinant ekspoziciją ypatingai didelis dėmesys buvo skirtas Prof. Stasio Ušinsko atminimo kambariui, kuris pasikeitė iš esmės. Geriau susipažinti su S. Ušinsko kūryba padės ne tik sukurti interaktyvios ekspozicijos elementai – „Kalbantys eksponatai“, „Kūrybos albumas“,

PIRMYN Į JUBILIEJINĘ DAINŲ ŠVENTĘ

Justė BRIGĖ

Jau ne pirmus metus Vilniaus knygų mugėje įsikuria Kultūros centrų alėja, kurioje pristatomi regionuose planuojami renginiai, šventės, tradicijos. Šiomet visus kultūros centrus apjungė artėjanti šimtoji Lietuvos dainų šventė.

IŠVYKS APIE 600 DALYVIŲ

Panevėžio rajono savivaldybės kultūrą pristatančiame stende buvo galima pasimėgauti orkestrais, kapelomis, choralais, šokėjais ir kitais Dainų šventei besiruošiančiais kolektyvais. „Į jubiliejinę dainų šventę iš Panevėžio rajono išvyks apie 600 meno puoselėtojų. Jau dabar savivaldybė rūpinasi dalyvių apgyvendinimu, maitinimu, – apie rengimąsi Dainų šventei „Kur giria žaliuoja“ pasakoja Panevėžio rajono meras Antanas Pocius, o paklaustas, kiek rajone meno kolektyvų, nedvejoja. – Daug. Galbūt ne visi kolektyvai pasiekia aukštą meninį lygį, bet dalyvavimas meno kolektyvuose praturtina žmogaus laisvalaikį. Tik pasigendū aktyvesnio vyrų dalyvavimo. Šilagalio kultūros centre suburtas vyrų ansamblis. Labai tikiuosi, kad per šiuos metus vyrai uždainuos.“

„Uždainuos“, – patikina Šilagalio kultūros centro direktorius Vilmantas Vapsva.

„Mes turime labai gerą tolerantišką rajono valdžią. Tiek buvę rajono merai, tiek dabartinis palaiko kultūrą ir meną. Rajone sudarytos sąlygos visiems meno kolektyvams augti ir gyvuoti.

Tiek vaikų, tiek suaugusiųjų. Tik kai kurie kolektyvai nustoja gyvuoti dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo“, – kultūros padėję apibūdina Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas kultūrai Remigijus Vilys.

Šiomet, kaip pažymi meras, iš rajono biudžeto kultūros centrams skirta 3,5 ml. eurų. Dar 1,3 mln. eurų skiriama bibliotekoms. „Jei matysime, kad kultūrai reikia skirti papildomai lėšų, ieškosime galimybių“, – sako Antanas Pocius.

„GEGUŽINEI“ – „AUKSO PAUKŠTĖ“

„Kultūros centrų ir juose susibūrusių meno kolektyvų veikla labai svarbi bendruomenių gyvenime. Nėra nė vieno renginio, kuriame nedalyvautų ir meno kolektyvai. Bendruomenės, kultūra ir švietimas – trys neatšiejami dalykai, – akcentuoja Knygų mugėje sutikta Panevėžio rajono bendruomenių sąjungos vadovė Odeta Baltramiejūnienė ir pasidžiaugia, kad ne vienas rajono meno kolektyvas yra pelnęs aukščiausią mėgėjų meno Lietuvoje apdovanojimą „Aukso paukštė“.

Ir šiemet „Aukso paukštė“ atskrenda į Panevėžio rajoną. Ją pelnė Pajstrio kultūros centro liaudiškos muzikos kapela „Gegužinė“. Šis kolektyvas, kuriam nuo 2011 metų vadovauja Jolita Rutkauskienė, pripažintas geriausiu liaudiškos muzikos kolektyvu.

„Labai darbštus kolektyvas, dalyvauja visose dainų šventėse, meile muzikai dalijasi su žmonėmis per įvairius koncertus“, – kolektyvu pasidžiaugia į Vilniaus knygų mugę atvykusi Pajstrio kultūros centro direktorė Daiva Kiršgalvienė.

Kol kas „Gegužinė“ apie pelnytą „Aukso paukštė“ pasiekė tik žinia. „Aukso paukštė“ į Pajstrį atskris balandžio mėnesį, o birželio 29 dieną, kaip teigė Odeta Baltramiejūnienė, ten susirinks ir rajono bendruomenės. Burtai lėmė, kad Panevėžio rajono bendruomenių sąskrydis 2024 metais vyks Pajstryje.

RAJONĄ GARSINA ORKESTRAI

Panevėžio rajono vaikų ir jaunimo orkestrų istorija matuojama dešimtmečiais. 1930–1939 m. Pajstryje gyveno kompozitorius, choro ir orkestro dirigentas, pirmasis kapelmeisteris Lietuvoje Juozapas Gudavičius. Per tą laiką čia jis subūrė mišrų chorą ir pučiamųjų instrumentų orkestrėlį, kuriame grojo kaimo žmonės.

1998 metais Juozapo Gudavičiaus garbei muzikinių projektų ir veiklų iniciatorius bei globėjas Remigijus Vilys paskatino orkestro „Vaikystės vėjas“ įkūrimą. Inicatyva sparčiai paplito po visą Panevėžio rajoną ir tapo viena populiariausia vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumo forma. „Buvo laikas, kai rajone turėjome 13 orkestrų, kuriuose grojo vaikai nuo šešerių iki 18–20 metų amžiaus jaunuolių, – orkestrų istoriją priminė Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas kultūrai Remigijus Vilys. – Padidėjus emigracijai ir mokyklose sumažėjus vaikų skaičiui, orkestrų liko mažiau. Dabar rajone turime šešis orkestrus. Su vienais orientuojamės labiau į darbą vietos bendruomenės, su kitais – į respublikinius renginius ir į europinius konkursus.“

Šių metų pavasarį pirmą kartą į Lietuvą atkeliauja Europos varinių pučiamųjų instrumentų čempionatas. Jis vyks Palangoje. Čempionate varžysis ir du Panevėžio rajono orkestrai. Tai Naujamiesčio kultūros centro vario dūdų orkestras „Aukštyn“, vadovaujamas Remigijaus Vilio, ir Šilagalio kultūros centro varinių pučiamųjų instrumentų orkestras „Sklepučini“, vadovaujamas Vilmanto Vapsvos.

Ir, kaip akcentuoja Remigijus Vilys, rajono orkestrai ruošiasi jubiliejinėi Lietuvos dainų šventei bei su ja susijusiems orkestrų pasirodymams.

Panevėžio rajono savivaldybės kultūrą pristatė savivaldybės vadovai ir atsakingi darbuotojai.

DAIŅŲ ŠVENTĖS ŽYGIS PER LIETUVĄ

„Pajutome labai stiprų jubiliejinės Dainų šventės laukimą. Norinčių joje dalyvauti skaičius pranoko mūsų lūkesčius. Užsiregistravo 39 tūkstančiai, tai trimis tūkstančiais daugiau negu anksčiau, – teigia Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktorius Saulius Liausa. – Seimas šiuos metus paskelbė Dainų šventės metais. Visus metus Lietuvoje vyksta

labai aktyvus kultūrinis gyvenimas. Labai daug gyvybės yra regionuose, nes regionai yra svarbiausias Dainų šventės tradicijos puoselėtojas ir nešėjas. Kiekviena savivaldybė ruošiasi, kiekvienas kolektyvas stengiasi išmokti dainų šventės repertuarą. Jau kuris laikas per Lietuvą keliauja Dainų šventės žygis. Jo metu bus aplankyta 11 savivaldybių. Vyks daug regioninių dainų švenčių.“

Saulius Liausa pabrėžia, kad jubiliejinė Lietuvos dainų šventė bus įamžinta giriomis. Kartu su valstybine miškų urėdija balandžio 20 dieną organizuojamas visoje Lietuvoje vyksiantis nacionalinis miškasodis. Bus pasodinta šimtas Dainų šventės girių. „Jos ir po daugelio metų primins šimtąją Lietuvos dainų šventę „Kur giria žaliuoja“, – sako Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktorius.

SPARČIAI DAUGĖJA NORINČIŲ PAKELIAUTI SIAURUKU

Vytis KAUNAS

2001-aisiais metais įsteigta VŠĮ „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ sulaukia vis didesnio populiarumo. Pernai, palyginti su 2021-aisiais, Siauruku keliavo beveik dvigubai daugiau keleivių – 26 090, 2021-aisiais – 14 460. Siauruko dalininkais šiuo metu yra Susisiekimo ministerija, Panevėžio miesto, Anykščių ir Panevėžio rajonų savivaldybės.

LIETUVOS SIAURAJAM GELEŽINKELIUI – 125-eri

„Lietuvoje siaurojo geležinkelio pradžią galima laikyti 1899 metus, kuomet pradėjo veikti ruožas tarp Panevėžio ir Švenčionėlių. Taigi šiemet jam sukanka 125 metai, – sako VŠĮ „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ direktorius dr. Darius Liutikas. – Tai buvo pagalbinis privažiavimo prie plačiojo geležinkelio kelias. Plečiantis autokelių tinklui siaurukas ėmė nykti, nes sunkvežimiu tapo paprasčiau atvežti krovinius iki plačiojo geležinkelio negu siauruku. Ypač lemtingas siaurajam geležinkeliui buvo septintasis dešimtmetis. Anykščių–Panevėžio ruože siaurukas buvo ilgiausiai naudojamas. Jis dar ilgus metus buvo ir kaip gyventojų susisiekimo priemonė. Nuo 2001 metų Panevėžio–Anykščių siaurukas tarnauja tik turistiniais ir pramoginiais tikslais. Tai yra ilgiausia siaurojo geležinkelio veikianti trasa Baltijos šalyse – jos ilgis 68 km.“

Lietuvos siaurojo geležinkelio istorija išguldyta dr. Dariaus Liutiko parašytoje knygoje „Siaurasis geležinkelis Lietuvoje. Anykščių ir Panevėžio siaurukas“. „Mintis parengti ir išleisti tokį leidinį kilo po 2023-ųjų Vilniaus knygų mugės, kurioje dalyvavome. Buvome nusivėžę lankstinukų apie mūsų teikiamas paslaugas, bet į mūsų ekspoziciją užsukę lankytojai teiravosi ir apie Lietuvos siaurojo geležinkelio istoriją, apie jo atsiradimą, jo funkcijas. Tad pernai ėmiausi rinkti medžiagą knygai. Reikėjo surinkti ne tik istorinius faktus, bet ir juos iliustruoti nuotraukomis. Tad jų ieškojau ir archyvuose, ir kreipiausi į Lietuvos gyventojus. Pavyko surasti nemažai nuotraukų. Knygoje jų paskelbta daugiau kaip 520“, – apie knygos, kurioje pasakojama ne tik apie Anykščių–Panevėžio siaurąjį geležinkelį, bet ir Klaipėdos krašto, Šiaulių–Biržų, Kauno, Vilniaus ir kitose Lietuvos vietose buvusius siauruosius geležinkelius. Ši knyga buvo pristatyta 2024-ųjų Vilniaus knygų mugėje.

Knygos apie siaurąjį geležinkelį Lietuvoje leidybą parėmė Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos.

Jau atidarytas 2024 metų sezonas – surengta tradicinė Užgavėnių šventinė kelionė. Artėjant vienai gražiausių pavasario švenčių Velykoms, „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ kovo 18–22 dienomis kviečia į verbų rišimo edukacinius užsiėmimus. Smagia pramoga pajvaivins Atvelykį. Vasarą tradiciškai veiks reguliarus reisas Anykščiai–Rubikiai. Per visus metus rengiami užsakomieji reisai – tokios kelionės tapo mėgstama jmonių ir įstaigų bei šeimos švenčių organizavimo galimybe.

„Mes turime traukinį ir juo stengiamės suteikti žmonėms kuo daugiau džiaugsmo. Esame atviri visoms idėjoms“, – akcentuoja dr. Darius Liutikas.

„Savivaldybių žinioms“ jau 28 metai!

Junkitės ir sekite mus facebook savzinios

„Savivaldybių žinių“ feisbuko paskyra – langas pozityvumui!

KAD BIRŽAI NEPALIAUTŲ GARSĖJĘ SAVO SPORTININKAIS IR JŲ PASIEKIMAIS

Kovo 14-ąją į statomo Biržų Vlado Garasto sporto ir sveikatingumo centro pamatus buvo įkasta simbolinė Laiko kapsulė. Kapsulę su laišku ateities kartoms įkasė Biržų rajono savivaldybės meras Kęstutis Knizikevičius, rajono garbės pilietis Vladas Garastas ir objekto rangovo UAB „Infes“ generalinis direktorius Arvydas Markevičius.

„Sporto ir sveikatingumo komplekso Biržuose statybos planavimo darbai užtruko. Tačiau dabar jau galime matyti sparčiai kylantį objektą, kuriam pernai metų pabaigoje buvo suteiktas Biržų Vlado Garasto sporto ir sveikatingumo centro pavadinimas. Dėkoju objekto rangovui UAB „Infes“, Savivaldybės administracijos darbuotojams bei visiems prisidėjusiems ir prisidedantiems, kad Biržuose kaip įmanoma greičiau atsirastų modernus, šiuolaikiškas, sportininkų ir sporto aistraulių poreikius atitinkantis sporto centras. Taip pat tariau nuoširdų ačiū už Jūsų palaikymą ir paramą visiems čia susirinkusiems,“ – kalbėjo meras K. Knizikevičius.

Biržų rajono savivaldybės garbės pilietis, Kauno „Žalgirio“ ir Lietuvos rinktinės treneris,

Kapsulę su laišku ateities kartoms įkasė Biržų rajono meras Kęstutis Knizikevičius, garbės pilietis Vladas Garastas ir rangovo generalinis direktorius Arvydas Markevičius.

LKF garbės prezidentas V. Garastas pasidalijo prisiminimais apie Biržų piliakalnyje kadaise stovėjusią medinę sporto salę, apie tai, kaip prieš daugelį metų buvo pastatyta nauja (pirmoji mūrinė) nors ir nedidelė, tačiau tiems laikams moderni ir visus standartus atitinkanti sporto salė, pasidžiaugė, kad Biržuose vėl kyla naujas sportui skirtas statinys.

„Džiaugiuosi, kad šiame Lietuvos šiaurės krašte atsiras modernus sporto centras. Linkiu, kad jame užaugtų ne vienas aukšto lygio spor-

tininkas, o Biržai nepaliautų garsėję savo sportininkais ir jų pasiekimais“, – linkėjo V. Garastas.

Renginyje dalyvavo gausus būrys garbingų svečių – Nacionalinės sporto agentūros direktorius Mindaugas Špokas, Lietuvos krepšinio federacijos prezidentas Vydas Gedvilas, Lietuvos futbolo federacijos prezidentas Edgaras Stankevičius, Lietuvos lengvosios atletikos varžybų direktorius Dainius Virbickas, Lietuvos džiudo federacijos prezidentė Sandra Jablonskytė, Biržų rajono savivaldybės tarybos nariai, kiti garbūs svečiai.

Vykdomų Biržų Vlado Garasto sporto ir sveikatingumo centro statybos darbų metu planuojama įrengti multifunkcinę sporto salę, pritaikomą skirtingoms sporto šakoms, su 600 vietų teleskopinėmis žiūrovų tribūnomis.

Po atliktų darbų Biržuose iškils dviejų aukštų 4159,14 m² universali sporto salė ir kitos reikalingos patalpos. Įgyvendintas projektas turės reikšmingos įtakos biržiečių laisvalaikiui suteikdamas modernią ir patogią erdvę sporto užsiėmimams.

Biržų rajono savivaldybės inf.

NERINGA SKELBIA ŠVYTURIŲ METŲ PRADŽIĄ

Sprendimą 2024-uosius paskelbti Švyturių metais priėmė Neringos savivaldybės taryba, prisijungdama prie Klaipėdos miesto savivaldybės. Tokios iniciatyvos atsiradimą visų pirma paskatino tai, kad artėjančiais metais sukanka 150 metų, kuomet pirmasis švyturys buvo įžiebtas Nidoje bei 140 metų, kuomet pirmą kartą sužibo ant šiaurinio Klaipėdos molo buvęs Baltasis švyturys.

Kovo 9-ąją vyko Švyturių metų Neringoje atidarymo šventė. Teatralizuoto renginio metu taip pat buvo išreikšta padėka visiems, kurie prisidėjo prie to, kad Nidos švyturio pastatų kompleksas išliktų visuomenės rankose ir būtų pritaikytas muziejinei veiklai.

Neringos savivaldybė primena, kad pritarus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos nacionalinis dailės muziejus pagal panaudos

sutartį Nidos švyturio statinių kompleksą perdavė Neringos muziejams, kurie jau rūpinasi tuo, kaip juos sutvarkyti ir įveiklinti.

Švyturių metų atidarymo metu vyko eitinės link poilsio namų „Medikas“, kur buvo išreikštas susirūpinimas Valstybės ketinimais šį pastatų kompleksą, kartu su istoriniu kopų prižiūrėtojo namu, parduoti. Taip pat buvo išreikštas palaikymas čia gyvenančiai ukrainiečių bendruomenei. Vėliau aplankytas Nidos švyturis, kuris sužibo istorine krištolinių Frenelio (Augustin-Jean Fresnel) lęšių šviesa.

Švyturių metams skirtos iniciatyvos lydės visus 2024-uosius metus. Kaip supažindina Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis, iš viso įvyks daugiau nei pusšimtis renginių ir iniciatyvų, skirtų susipažinti su Nidos, Juodkrantės ir Pervalkos švyturiais. Visus metus vyks parodos,

knugų pristatymai, edukacijos, ekskursijos, koncertai. Kurorto gyventojai ir svečiai bus kviečiami susipažinti su turistiniais maršrutais. Vasaros mėnesiais bus organizuojamas kultūrinis-edukacinis pasiplaukiojimas kurėnu „Kuršis“. Šio pasiplaukiojimo metu bus atskleistas Kuršių nerijos žvejų santykis su senuoju Nidos švyturiu bei kokį vaidmenį šis navigacinis objektas atliko jų kasdieniniame gyvenime. Taip pat bus minimas Bloksbergo kopos Vernerio regyklos, kurios vietoje šiandien stovi Juodkrantės švyturys, 130 metų jubiliejus.

„Siekime, kad visus šiuos metus apie Neringos švyturius, jūrinį paveldą būtų kalbama kuo daugiau. Kad kiekvienas Neringos svečias į savo viešnagės maršrutą būtina įtrauktų visus tris švyturius – Nidos, Juodkrantės ir Pervalkos“, – džiugių atradimų Neringai minint 2024-uosius – Švyturių metus linki meras Darius Jasaitis.

VAKARŲ REGIONO SAVIVALDYBIŲ TIKSLAS – DIDINTI MAŽŪJŲ LAIVELIŲ TURIZMĄ

Artėjantis pavasaris pajūryje vėl paskatins vandens turizmą. Pastebima, kad kasmet mažųjų laivelių skaičius Vakarų regiono vandens keliuose tik didėja. Tai lemia ne tik vaizdingi maršrutai, bet ir vystomi projektai – pavyzdžiui, šiais metais prasidėsianti Jokšų tilto rekonstrukcija ar naujo Drevernos šliuzo statybos. Be to, realia galimybe jau tampa ir planai Vilhelmo kanalą sujungti su Kuršių mariomis, taip sukuriant dar vieną jungtį. Regiono savivaldybės pritaria, kad būtina skatinti mažųjų laivelių turizmą, tačiau susiduriama ir su

problemomis – didėjant laivelių srautui, pradeda trūkti vietų, nes kai kurie uosteliai neturi įplaukų, todėl negali priimti didesnių katerių ar jachtų.

Mažųjų laivelių turizmas kelerius pastaruosius metus Minijos žemupyje, Nemuno deltoje ar Kuršių mariose sparčiai didėja. Jei anksčiau jachta ar kateris buvo išskirtinė priemonė, tai dabar vis daugiau žmonių juos įsigyja ne tik žvejybai, bet ir poilsiui ar pramogoms. Augantis laivelių skaičius smarkiai pagyvino laivybą Vakarų regiono vandens keliuose,

tačiau tuo pačiu išryškino ir problemą – uosteliuose pradeda trūkti vietų, nes galinčių priimti didesnius laivelius yra vos keletas, likę neturi įplaukų, todėl į juos įplaukti laiveliams su gilesne grimzda yra neįmanoma.

Vidaus vandens kelių direkcijos teigimu, tai viena pagrindinių kliūčių dar labiau plėtoti vandens turizmą Vakarų regione. Susitikime su Vakarų regiono savivaldybėmis – Šilutės, Skuodo, Neringos, Klaipėdos rajono ir Klaipėdos miesto – akcentuota būtinybė padaryti įplaukus į jau esančius uostelius.

„Klaipėdos rajonas turi du uostelius – Drevernos ir Svencelės. Drevernoje įplauka yra, Svencelė jau pasiruošusi projektą, tad mes nesusiduriame su šia problema. Didesnė bėda mūsų kolegoms – Šilutės ir Neringos savivaldybėms. Čia yra uostelių, kur galėtų švartuotis didesni laiveliai, jei tik būtų įplaukos, tačiau norint jas įrengti, atsiremiame į ilgą procesą. Jei istoriškai nepavyks įrodyti, kad viename ar kitame uostelyje buvo įplauka, teks rengti detalų planą, poveikio aplinkai vertinimą, o tai gali užtrukti 5-erius ir daugiau metų, kad uostelis galėtų priimti didesnes jachtas ar katerius. Tai ilgas laiko tarpas, kuris tikrai neprisdėtų prie vandens turizmo skatinimo mūsų regione“, – sako Klaipėdos rajono meras, asociacijos „Klaipėdos regionas“ prezidentas Bronius Markauskas.

Todėl savivaldybės, priklausančios asociacijai „Klaipėdos regionas“, nusprendė kreiptis į Aplinkos ministeriją, siekdamas spartesnės įplaukų įrengimo eigos, tai leistų organizuoti spartesnę laivybą vidaus vandenimis ir regione dar labiau paskatintų turizmą.

DARBO RINKOS SITUACIJA ŠIAULIAI IŠSISKIRIA IŠ VISŲ DIDŽIŲJŲ MIESTŲ

Alaina ŠTREIMIKYTĖ

Šiaulių miesto meras Artūras Visockas ir vicemeras Justinas Švėgžda susitiko su Užimtumo tarnybos (UŽT) Šiaulių klientų aptarnavimo departamento atstovais, kurie pristatė darbo rinkos aktualijas Šiauliuose – pasidžiaugta, kad nedarbo lygis Šiauliuose, palyginti su kitais didžiais miestais, yra žemiausias, o darbingo amžiaus gyventojų skaičius didėja.

NEDARBO LYGIS ŠIAULIUOSE ŽEMIAUSIAS PALYGINTI SU KITAIŠ DIDMIEŠCIAIS

„Darbingo amžiaus gyventojų skaičius nuosekliai auga. 2023 m. duomenys rodo, kad augimas yra ženklus, net 5 proc. išaugo darbingo amžiaus žmonių skaičius. Demografinė situacija turi tiesioginės įtakos darbo rinkos gyvybingumui, todėl šalies mastu atrodome labai gerai“, – pasidžiaugė UŽT Šiaulių

klientų aptarnavimo departamento direktorius Raimondas Šukas.

Kovo 1 d. Šiaulių mieste bedarbio statusu buvo registruoti 5 032 asmenys ir 632 darbo rinkai besirengiančių. Registruotas nedarbas siekė 7,6 proc. (1,7 proc. punkto mažesnis nei šalies vidurkis), Palyginti su praėjusių metų analogišku laikotarpiu, registruotas nedarbas šių metų kovo 1 d. yra vos 0,2 proc. didesnis.

Į darbo rinką Šiauliuose sėkmingai integruosis ir Ukrainos piliečiai. Per visą laikotarpį nuo Rusijos karo prieš Ukrainą pradžios Užimtumo tarnyboje užsiregistravo 2 041 asmuo, šiai dienai Šiaulių UŽT užsiregistravę yra 394 ukrainiečiai.

Susitikimo metu aptartas dėmesys grįžtančiams tautiečiams: Užimtumo tarnyba prisidės prie grįžtančių iš užsienio tautiečių spartesnės integracijos, suteikiant visą reikiamą informaciją ir pagalbą. Tuo tikslu svarbus bendradarbiavimas su savivaldybe ir kitomis institucijomis.

Pasidžiaugta sėkmingu bendradarbiavimu su savivalda, įgyvendinat užimtumo didinimo programą.

KVIEČIAMI ĮGYTI AUKŠTĄ PRIDĖTINĘ VERTĘ KURIANČIAS KVALIFIKACIJAS

UŽT suteikia galimybes bedarbiams bei užimtiems (dirbantiems) žmonėms mokytis ir įgyti naujas, aukštą pridėtinę vertę kuriančias kvalifikacijas ir kompetencijas. UŽT Šiaulių 1-ojo skyriaus vedėja Vaida Ignatienė dėkojo Savivaldybei, kad praėjusiais metais ji prisidėjo prie šios naujienos viešinimo, todėl sulaukta didelio visuomenės susidomėjimo.

„Kadangi dirbtinio intelekto, skaitmenizacijos, automatizacijos, žaliojo kurso svarba nesustodama auga, tai šiemet šiuo klausimu

dirbame dar intensyviau, todėl kviečiame tiek darbą turinčius, tiek jo neturinčius žmones nebijoti kreiptis į Užimtumo tarnybą ir persikvalifikuoti į naują, dar neišbandytą specialybę. Reikia turėti tik noro, o visas gaires, kaip tai padaryti – suteiksime mes“, – informavo V. Ignatienė.

Mokymai ir profesinės žinios išlieka svarbus veiksnys, padedantis darbuotojams išlikti ir prisitaikyti prie kintančių darbo sąlygų.

Šiaulių UŽT departamento direktorius pastebėjo, kad persikvalifikuoti savo darbuotojus siunčia ir įmonės. Tokia praktika, jo manymu, ypatingai sveikintina ir neša abipusę naudą tiek darbdaviui, tiek darbuotojui.

APTARTI ŠIAULIŲ DARBDAVIŲ IR DARBO RINKOS POREIKIAI

Šiaulių miesto meras Artūras Visockas informavo, kad verslas vis rimčiau žiūri į Šiaulių oro uostą, kaip vietą savo investicijoms. Dar praėjusią vasarą jame pradėjo veikti Lietuvos orlaivių techninės priežiūros ir remonto įmonė „Aviatic MRO“. Panašių investicijų gali daugėti, todėl reikia pradėti šiai rinkai ruošti specialistus.

Darbuotojų šiai rinkai reikės daug, todėl A. Visockas pasiūlė UŽT ieškoti sprendimų ir įtraukti patį verslą į naujų darbuotojų apmokymą.

„Suprantu, kad tokios mokymo programos sukūrimas gali užtrukti, tačiau būtina atsižvelgti į verslo poreikius. Štai Šiaulių oro uoste įsikūrusi įmonė ieškos darbuotojų, kurie atliktų paprastesnius orlaivių remonto darbus, būtų vertinga jei sukurtumėme galimybę verslui šiuos darbuotojus apsimokyti patiems, tačiau tam reiktų UŽT paramos“, – į naujas darbo rinkos tendencijas dėmesį atkreipė meras.

RIETAVAS. BENDRUOMENĖS SAUGUMAS

Kovo 4 d. vyko Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Rietavo policijos komisariato ataskaitinis susirinkimas, kuriame apžvelgta praėjusių metų nusikalstamumo padėtis ir įvertinti darbo rezultatai. 2023-ųjų metų veiklos ataskaitą pristatė Rietavo policijos komisariato viršininkas Marius Vaičiškuskas. Ataskaitiniais metais iš viso gauti 1073 pranešimai. Dažniausiai reaguota į eismo saugumą – 356; smurtą artimoje aplinkoje – 120; įvairius pažeidimus – 185.

2023-aisiais metais magistraliniame kelyje Vilnius–Kaunas–Klaipėda įvyko 24 eismo įvykiai, krašto kelyje Mažeikiai–Plungė–Tauragė – 16, krašto kelyje Kryžkalis–Rietavas–Vėžaičiai – 14, kituose keliuose, gatvėse – 30.

Viešąją tvarką ir visuomenės saugumą Rietavo savivaldybėje padeda užtikrinti 8 policijos rėmėjai. Kartu su policijos pareigūnais 2023 m. policijos rėmėjai išdirbo virš 200 val. Rietavo savivaldybėje šiuo metu veikia 13 Saugių kaimynysčių grupių: Rietave – 8, Tverų seniūnijoje – 4. 2023 m. įkurta dar viena Saugios kaimynystės grupė – Pelaičių k.

Pasak Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato (AVPK) viršininko Alfonso Motuzo „Rietavo savivaldybė yra pakankamai rami

nusikaltinų atžvilgiu, kaip ir visose savivaldybėse praėjusiais metais buvo jaučiamas padidėjęs jaunų žmonių apsinuodijimo psichotropinėmis medžiagomis karu su elektroninėmis cigaretėmis rodiklis, – sakė A. Motuzas.

Rietavo savivaldybės meras Antanas Černeckis džiaugėsi, kad auga ne tik policijos darbuotojų sąmoningumas, bet ir visa bendruomenė tampa labiau vakarietiška. Situacija gerėja, nors nusikaltimai ar pažeidimai tampa sudėtingesni nei buvo anksčiau. Pasidžiaugti reikia ir gerais vadovais, dėkoju ir jums, ir visiems darbuotojams už stabilų darbą, operatyvų problemų sprendimą, bendradarbiavimą su gyventojais“, – kalbėjo meras.

Klaipėdos AVPK viršininkas A. Motuzas ir Rietavo policijos komisariato viršininkas M. Vaičiškuskas įteikė padėką už aktyvią veiklą, bendradarbiavimą ir pagalbą kuriant saugesnę aplinką Rietavo savivaldybėje Liolių seniūnaitijos seniūnaitei Alinai Jurkienei. Padėkos taip pat bus perduotos ir Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešosios bibliotekos direktorei Erikai Prankevičienei ir Pelaičių bendruomenės pirmininkei Jurgitai Grikienei.

UŽSIENIO LIETUVIŲ LITUANISTINIS ŠVIETIMAS

Apie pasaulyje veikiančias lituanistines mokyklas ir Lietuvos teikiamą joms pagalbą kalbams su užsienio reikalų viceministru Egidijumi Meilūnu.

Gerb. viceministre, vasario–kovo mėnesiais Lietuvoje vyksta Lietuvių kalbos dienų renginiai. Jau antrus metus į šią iniciatyvą įsitraukia pasaulyje esančios lituanistinės mokyklos. Kiek šiuo metu ir kur veikia lituanistinės mokyklos? Kaip tas skaičius ir mokyklų tipas kinta?

Labai džiaugiuosi, kad pokalbis vyksta tuo metu, kai lituanistinės mokyklos užsienyje jau turi galimybes gauti deramą paramą jų veiklai. Iki praėjusių metų mokykloms neturėjo galimybės gauti nuolatinio finansavimo, tik paramą atskiriems projektams, tad jų veikla, kaip taikliai įvardijo Lituanistinių mokyklų asociacijos vadovė Donata Simonaitienė, priminė „vaikščiojimą per lūžtantį ledą“. Kiekvienais metais, artėjant rugsėjo pirmajai, mokyklos nebuvo tikros, ar galės tęsti veiklą.

Lietuvos švietimo ir mokslo institucijų registro 2023 m. gruodžio mėn. duomenimis, pasaulyje veikė 246 formaliojo ir neformaliojo lituanistinio švietimo įstaigos (236 neformaliojo ugdymo mokyklos ir 10 bendrojo ugdymo įstaigų), kuriose mokėsi 11,1 tūkst. vaikų ir jaunuolių.

Lituanistinių mokyklų skaičius dėl įvairių priežasčių kiekvienais metais kinta (2021 m. – 247, 2022 m. – 245 (iš jų 236 – neformaliojo ugdymo, 9 – bendrojo ugdymo), 2023 m. – 246 (236 – neformaliojo ugdymo, 10 – bendrojo ugdymo). Dėl agresyvėjančių Rusijos ir Baltarusijos režimų, visuomeninių organizacijų ir tautinių mažumų veiklos suvaržymų, pastaraisiais metais lituanistinės mokyklos šiose autokratinėse valstybėse buvo priverstos nutraukti arba sustabdyti savo veiklą. Kita vertus, džiugu, kad lituanistinių mokyklų tinklas plečiasi kitose valstybėse. Perna duris atvėrė pirmoji lietuviška pagrindinė mokykla Suvalkuose, taip pat įkurti nauji lietuvių švietimo židiniai – lituanistinės mokyklos labai tolimose šalyse: Australijoje, Kanadoje, Singapūre, JAE.

Čia svarbu prisiminti, kad pasaulį sukūrė COVID-19 pandemija paveikė ir lituanistines mokyklas. Dauguma jų buvo priverstos savo veiklą laikinai sustabdyti arba perkelti į virtualią erdvę. Ši technologinė naujovė leido įkurti 22 virtualias lituanistines mokyklas, net toli nuo lituanistinės mokyklos gyvenantys vaikai įgijo galimybę mokytis lietuvių kalbos per nuo-

tojų. Paminėsiu tik kelias virtualias mokyklas: Graikijos „Giliukai“, Taivano „Aušra“, Londono „Pasaka“, Italijos ir Pietų Amerikos mokyklos, Ispanijos „Švyturys“.

Būtina paminėti, kad lituanistinių mokyklų veikla stiprinama ir plečiama glaudžiai bendradarbiaujant su diasporos organizacijomis: ilgametės lietuvių tradicijas puoselėjančiais Lietuvių fondu (JAV), Kazickų šeimos fondu, Pasaulio lietuvių bendruomenės švietimo komisija, Lituanistinių mokyklų asociacija ir kitomis Lietuvos diasporos organizacijomis.

Taip pat dedame visas pastangas siekdami didinti lituanistinių mokyklų žinomumą: ketvirtus metus iš eilės Užsienio reikalų ministerija vykdydys viešinio kampaniją socialiniuose tinkluose. Šioje srityje glaudžiai bendradarbiaujame su partneriais. Norėčiau šia proga paminėti Vytauto Didžiojo universitete rengiamą Lituanistinio ugdymo forumą, kuris šiemet vyks jau ketvirtą kartą. Tad tikimės, kad lituanistinių mokyklų pasaulyje ir besimokančiųjų jose skaičius tik didės.

Lietuva skundžiasi, kad vis labiau trūksta mokytojų; o kaip sekasi lituanistinėms mokykloms rasti žmonių, kurie vaikams padėtų neatitrūkti nuo gimtųjų šaknų?

Mokytojų pritraukimo problema yra aktuali ne tik Lietuvoje, bet ir lituanistinėms mokykloms užsienyje. Svarbu pažymėti, kad dauguma lituanistinių mokyklų mokytojų dirba savaitgaliais, savanoriškai, taigi jų veikla verta didžiausios padėkos ir pagarbos. Pagrindinė lituanistinių mokyklų mokytojų motyvacija – noras išsaugoti lietuviškas jaunosios kartos Lietuvos diasporos šaknis.

Suprasdami, kad lituanistinių mokyklų „varomoji jėga“ yra mokytojai, skiriame daug dėmesio jų motyvacijai didinti. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina kvalifikacijos įgijimo ir tobulinimo programas (taip pat ir nuotolines), plėtoja kitas skatinimo priemones.

Kasmet, artėjant Tarptautinei mokytojų dienai, pagerbiame ir įteikiame lituanistinio švietimo puoselėtojams Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklą „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“, garbės ženklelį „Lietuvių kalbos ambasadorius“, Švietimo ir mokslo ministerija kasmet skiria lituanistinio švietimo mokytojo (dėstytojo) premiją.

Taip pat siekiame padėti lituanistinėms mokykloms užmegzti partnerystės ryšius su mokyklomis Lietuvoje. Galėčiau paminėti keletą gražių ilgamečio bendradarbiavimo pavyzdžių: tarp Jungtinės Karalystės Lituanistinės etnokultūros ir dramos mokyklos „Bitė“ ir Ukmergėje veikiančių Senamiesčio progimnazijos ir Dukstynos pagrindinės mokyklos, JAV Niujorko Maironio lituanistinės mokyklos ir Lazdijų M. Gustaičio gimnazijos, Norvegijos lituanistinės mokyklos „MiLiT

Studio“ ir Rokiškio rajono Pandėlio gimnazijos, Lenkijos Punsko S. Dariaus ir S. Girėno pagrindinės mokyklos su Marijampolės Jono Totoraičio progimnazija ir Alytaus Vidzgirio progimnazija. Siekiame, kad kiekviena mokykla turėtų partnerį Lietuvoje, tad kartu su kitomis institucijomis ir Lietuvos diplomatinėmis atstovybėmis užsienio valstybėse aktyviai padedame megzti mokyklų draugystes ir partnerystes.

Anksčiau Lietuva rengdavo emigravusiųjų vaikams stovyklą. Ar ta tradicija bus tęsiama šiemet?

Tradicija yra tęsiama, įgyvendinama telkiant įvairių Lietuvos institucijų pastangas ugdyti Lietuvos diasporos jaunąją kartą ir palaikyti su ja ryšį. Švietimo ir mokslo ministerija kasmet finansuoja stovyklą skirtingo amžiaus diasporos vaikams ir jaunimui, prioritetą teikdama Lietuvoje vykstančioms stovykloms. Praėjusiais metais skirtas 156,23 tūkst. eurų finansavimas penkioms diasporos vaikų ir jaunimo stovykloms Lietuvoje organizuoti, jose dalyvavo 292 jaunuoliai iš įvairių pasaulio šalių.

Lietuvos diasporos jaunimas skatinamas ne tik atvykti į vasaros stovyklą, pas senelius ar giminaičius, bet ir studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose. Stojantiems pridedama konkursinių balų, konkurso būdu skiriamos stipendijos ir socialinės išmokos, apmokamos studijos. 2023-aisiais valstybės paramą gavo 212 užsienio lietuvių, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose.

2023 m. Lietuvos diasporos apklausos duomenimis, ketvirtadalis (25 proc.) apklaustųjų (iš viso apklausta 2 549) svarsto apie vaikų studijų Lietuvoje galimybę, kiek daugiau nei pusė (51 proc.) apklaustųjų vaikų studijų Lietuvoje dar neplanavo, bet neatmeta šios galimybės. Šie duomenys rodo, kad žengiami gera linkme skatinami diasporos jaunimą atvykti į Lietuvą, susipažinti su plačiomis profesijos pasirinkimo ir tobulinimosi galimybėmis ir dalyvauti programose, tokiose kaip „Kurk Lietuvai“, „Bring together Lithuania“, Lietuvių išėivijos studentų stažuotėje (LISS). Daugiau informacijos galima rasti parengtoje stažuotčių, praktikos ir pažintinių programų duomenų bazėje www.urm.lt.

Naudodamasis proga, kviečiu skaitytojus paraginti savo artimuosius, gyvenančius užsienyje, pasidomėti artimiausia lituanistine mokykla, prisijungti prie lietuvių bendruomenės veiklos, palaikyti ryšį su Lietuva ir įsitikinti, kad Lietuva laukia kiekvieno sugrįžtančio. Nuo 2024 m. sausio teikiama vieno langelio principu veikianti informacijos grįžtantiems lietuviams teikimo paslauga. Visą su grįžimu susijusią informaciją galima rasti Užsienio reikalų ministerijos administruojamoje interneto svetainėje www.griztu.lt, konsultacijos teikiamos el. paštu griztu@urm.lt ir telefonu +370 5 252 5001.

„Legionui prieš legioneles“ reikalingas savivaldybių palaikymas

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS
KANCELIARIJA

Nacionalinis
visuomenės
sveikatos
centras

vvtat
Valstybinė vartotojų
teisių apsaugos tarnyba

Epidemijos prasideda nuo pirmojo susirgimo, kai laiku neužkertamas kelias ligai plisti. Kol kas apie vandenyje gyvenančių legionelių bakterijų sukeltą ūminę infekcinę ligą – legioneliozę kalbama nedaug. Pavojingas žmogaus sveikatai ir net mirtinas pasekmes sukeliančios ligos atvejų – tik kelios dešimtys per metus. Tačiau laiku nesimant prevencinių priemonių, ji gali tapti didele grėsme visuomenei. Įvertinusi rizikas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija kartu su partneriais – Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba ir Lietuvos savivaldybių asociacija – ėmėsi legioneliozės prevencijos, suteikiant kuo daugiau informacijos šalies gyventojams apie vandenyje galinčią tūnoti pavojingą bakteriją ir kviečia į iniciatyvą įsitraukti šalies savivaldybes.

Ypač svarbus savivaldybių bendradarbiavimas platinant gyventojų budrumą žadinančius ir esminę informaciją apie legioneliozę suteikiančius Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos atspausdintus lipdukus „Legionas prieš legioneles“, kurie nemokamai bus užklijuojami gerai matomoje vietoje ant montuojamų naujų ir remontuojamų senų vandens šildytuvų (boilerių). Kiekvienas užklijuotas lipdukas gali išgelbėti gyvybę!

Preveninio projekto vykdytojai pasirūpins, kad lipdukai būtų atsiųsti į visas šalies savivaldybes ir prašo savivaldybių pagalbos, paskleidžiant informaciją vandens šildytuvų pardavėjams, montuotojams, kur ir kada jie gali lipdukus pasiimti. Jie patikina, kad vandens šildytuvų žymėjimas lipdukais, ne teisės aktais, kaip kad cigarečių pakeliai žymimi, nustatyta prievolė ir juo labiau, ne biurokratizmo didinimas savivaldybėms.

Po Lietuvą pasklindantys lipdukai – ne vienintelė legioneliozės prevencijos priemonė. Surengta nemažai susitikimų, praėjusių metų gruodžio mėnesį pradėjo veikti Kauno technologijos universiteto studentų sukurtas interneto puslapis „Legionas prieš legioneles“, kuris pasiekiamas adresu legionas.nvsc.lt. Jame aiškiai ir patraukliai pateikiama svarbiausia informacija apie tai, kuo kenksmingos legionelių bakterijos ir kaip su jomis kovoti.

„Labai svarbu, kad gyventojai suprastų, kokie pavojai slypi prastai prižiūrimose vandens tiekimo sistemose ir suvoktų, kad keli sutaupyti centai mažinant karšto vandens temperatūrą nėra atsvara išgelbėti gyvybei, – teigia projekto vykdytojai. – Kviečiame savivaldybes bendradarbiauti, nes kartu mes galime būti legionas, kuris duos atkirtį legioneliozei“.

